

Farlige sindssyges Forvaring i Norge.

Ved Christian Geill.

Forslag til regler om forvaringen av farlige sindssyke, specielt forsaavidt politiets befatning dermed angaar, avgit av en av Justitsdepartementet nedsat komite. Kristiania 1908.

Ved Skrivelse af 20. December 1906 nedsatte det norske Justits- og Politidepartement en Kommission bestaaende af Lagmand Hersleb Vogt (Formand), Direktør A. Lindboe, Politikæge Dr. Paul Winge og Politifuldmægtig E. Bræin (senere Politifuldmægtig Harald Wiesener) for at udarbejde Forslag til Regler om Forvaringen af farlige sindssyge, specielt forsaavidt angaar Politiets Befatning dermed. Den 23. Januar 1908 afgav denne Kommission sin Betænkning, som foruden nogle almindelige Betragtninger om Opgavens Omfang, en kort Oversigt over de i enkelte fremmede Lande (Sverrig, Danmark, Frankrig, Tyskland) gældende Bestemmelser om Forvaringen af farlige sindssyge og en Oversigt over de i Norge gældende Bestemmelser om Forvaringen af sindssyge indeholder nedenstaaende Forslag.

Kapitel 1.

Om Farlighedserklæringer og Behandling af sindssyge, mod hvem saadanne udstedes.

§ 1.

Har en sindssyg forøvet Drab eller Ildspaaasættelse eller dermed i Straffeloven ligestillet, almenfarlig Handling eller

Voldshandling af alvorlig Natur rettet mod nogens Person eller foretaget Utugtshandlinger af de i Straffelovens §§ 191, 192, 195, 196 eller 212, næstsidste Led omhandlede eller gentagende forøvet grovere Ejendomsindgreb, -- bliver sagkyndig Erklæring at indhente om, hvorvidt han er at anse som farlig for den offentlige Sikkerhed. Det samme gælder ogsaa, naar han har forsøgt eller truet med at foretage nogen af de ovennævnte Handlinger eller vist en Adfærd, som giver Grund til at frygte for en saadan Optræden fra hans Side.

§ 2.

Erklæringen indhentes af Politiet paa det Sted, hvor den sindssyge opholder sig, straks dette gennem Anmeldelse eller paa anden Maade er kommen til Kundskab om vedkommende Handling, Forsøg, Trudsel eller faretruende Adfærd, og har dette derhos foreløbig at træffe de til Forebyggelse af de i § 1 nævnte Handlinger fornødne Skridt.

§ 3.

Som sagkyndige med Hensyn til de i § 1 nævnte Farlighedserklæringer ansees:

1. Direktører (Bestyrere) og paa længere Tid end 1 Aar ansatte underordnede Læger ved Sindssygeasyler.
2. Amtslæger.
3. Af Justits- og Politidepartementet ansatte Politi- og Fængselslæger samt
4. andre Læger, som af nævnte Departement maatte være beskikket som faste retsmedicinske sagkyndige i psykiatriske Spørgsmaal.

§ 4.

Farlighedserklæringen skal have saadan Ordlyd:

»Jeg N. N. (Stilling og Navn) anser den sindssyge N. N. (fulde Navn) som farlig for den offentlige Sikkerhed«.

Sted, Datum og Navn«.

Erklæringen tilstilles den Politimyndighed, der har rekvireret samme. Denne Myndighed har at tilstille Justitsdepartementet og Politiet paa den sindssyges Hjemsted Genpart af Konklusionen.

§ 5.

Farlighedserklæringen er gyldig, indtil den ifølge nedenstaaende Regler er ophævet.

Spørgsmaalet om saadan Ophævelse bliver af Politiet paa den sindssyges Hjemsted at forelægge en af de i § 3 nævnte sagkyndige til Afgørelse, saa snart Omstændigheder er kommet til dettes Kendskab, som sandsynliggør, at der er indtraadt Forandringer hos den syge, der gør, at han ikke længer bør ansees som farlig:

Udtalelse om, hvorvidt saa er Tilfældet, bliver, ligeledes af Hjemstedets Politi, hvert Aar at indhente hos den Læge, som har Tilsyn med vedkommende.

§ 6.

Ethvert Steds Politi fører Fortegnelse over de som farlige ansete sindssyge, der i Henhold til § 11 er anbragt eller anvist Opholdssted inden Distriktet, eller som der er hjemmehørende. I Fortegnelsen anføres Farlighedserklæringens Datum, Udstederens Navn, de Skridt, der er truffne til Sikrelse af vedkommendes Person, herunder særlig hvor og paa hvilken Maade han er anbragt samt hvilken Læge, der har Tilsyn med ham.

§ 7.

Til Indtagelse i Polititidenden bliver dennes Redaktion af Politiet paa den sindssyges Hjemsted at underrette om de som farlige ansete sindssyges Anbringelse, ligesaa ogsaa om det fornødne med Hensyn til deres Personalialia (Signalement m. v.).

Ophæves Farlighedserklæringen, gives lignende Underretning.

§ 8.

Undviger en farlig sindssyg, har Politiet at eftersøge ham og efter Paagribelsen at sørge for hans foreløbige betryggende Anbringelse.

§ 9.

Hvis Politiet ikke har fundet med Hjemmel af Sindssygelovens § 10 at burde begære den farlige sindssyge optaget i Sindssygeasyl, eller dersom dette ikke har kunnet modtage eller beholde ham, skal Politiet om fornødent holde ham i fængselsagtig Forvaring, indtil Spørgsmaalet om hans videre Behandling har fundet sin Afgørelse.

Politiet paa den sindssyges Hjemsted har i saadant Øjemed uopholdelig at forelægge Sagen for Justitsdepartementet.

§ 10.

Justitsdepartementet træffer derefter Bestemmelse om, hvorvidt den farlige sindssyge skal interneres i Kriminalasyl eller stilles under Politiopsigt.

§ 11.

Beslattes Politiopsigt, meddeles dette Politiet paa den sindssyges Opholdssted og paa hans Hjemsted, og det er sidstnævnte Myndighed, der har at anordne Politiopsigten enten ved

- a) at anbringe den sindssyge i betryggende Forplejning udenfor Asyl eller ved
- b) at anvise ham et bestemt Opholdssted med eller uden Pligt til eftr nærmere Omstændigheder at fremstille sig for Politiet.

§ 12.

Hvor Politiopsigt er anordnet, paahviler Ansvaret for den sindssyges Nærværelse paa vedkommende Sted dettes Politi, der i Tilfælde af hans Undvigelse uopholdelig har at underrette Hjemstedets Politi, som skal træffe de fornødne Foranstaltninger til den sindssyges Anholdelse og den tru-

edes Beskyttelse. Opholdsstedets Politi har dog at træffe de foreløbige Skridt i saa Henseende.

§ 13.

Agtes en sindssyg udskreven af Sindssygeasyl, men Bestyreren finder, at der kan rejses Spørgsmaal om Udstedelse af Farlighedserklæring, paaligger det ham i betimelig Tid at anmelde Forholdet til Politiet paa den sindssyges Hjemsted.

Bliver nogen i Tvangsarbejdsanstalt eller Fængsel hendsiddende Person erklæret sindssyg, og Bestyreren finder Grund til at antage, at han er farlig, skal han strax gøre Anmeldelse til Hjemstedets Politi.

Lignende Anmeldelsespligt paahviler ogsaa Læger overfor sindssyge, med hvem de har Tilsyn, samt militære Befalingsmænd med Hensyn til deres militære underordnede under Tjenesten.

K a p i t e l 2.

Om andre sindssyge, der forstyrrer den offentlige Orden og Sikkerhed.

§ 14.

Har en sindssyg, paa hvem foranstaaende Regler ikke kommer til Anvendelse, forstyrret den offentlige Orden og Sikkerhed ved for ikke-sindssyge strafbare Handlinger, der er egnede til at vække Forargelse eller forulemper enkelte Personer, har Politiet at henvende sig til den sindssyges Værge (forsaavidt saadan ikke haves, drager Politiet Om-sorg for Udnævnelser heraf) om at træffe betryggende Forholdsregler. Efterkommes ikke dette, har Politiet selv at træffe Foranstaltninger i saa Henseende, om fornødent ved at begære den sindssyge indlagt i Sindssygeasyl eller, dersom Asylet ikke kan modtage ham, anbringe ham i betryggende privat Forplejning.

§ 15.

Saasnart det i § 14 omhandlede af Politiet er foretaget, ophører Politiets direkte Befatning med den sindssyge. Dog skal Politiet holde sig underrettet om Forplejningen og i Tilfælde af, at denne ikke længer findes betryggende, skride ind overensstemmende med § 14.

§ 16.

Skal en i § 14 omhandlet sindssyg udskrives af Sindssygeasyl, har Asyllægen at underrette Politiet, saafremt han antager, at Betryggelsesforanstaltninger fremdeles er nødvendige af Hensyn til den offentlige Sikkerhed og Orden.

Kommissionen gør i nogle Motiver nærmere Rede for de enkelte Paragraffer i Bestemmelserne og meddeler sluttelig, at den har haft under Overvejelse, hvorvidt Politiet ikke skulde forpligtes til i visse Tilfælde ogsaa at have Opsigt med sindssyge, for hvem Farlighedserklæringen er ophævet, ligesom ogsaa med Personer, der har været erklærede sindssyge og farlige, men for hvem saavel Sindssygeattesten som Farlighedserklæringen er ophævet. Spørgsmaalet har sin Betydning navnlig ligeoverfor visse af periodisk Sindssygdom og under abnorm Alkoholreaktion lidende Personer, som under deres Anfald ofte kan være meget farlige, skønt de gennem lange Tider frembyder saa lidet fremtrædende psykiske Symptomer, at man ikke har kunnet undlade at ophæve Sindssygeattesten eller ialtfald Farlighedserklæringen.

Kommissionen har imidlertid ikke fundet, at der foreligger legal Adgang til at paabyde Politiopsigt af Personer, fordi de engang har været erklæret farlige, naar de ikke længere er sindssyge. Og hvad den anden Gruppe angaar (de, som vel fremdeles er sindssyge, men ikke længere er erklæret farlige) vides ingen særskilte, praktisk brugbare Regler for den som egen Gruppe at kunne opstilles.

De af Kommissionen foreslaaede Bestemmelser traadte i Kraft ved kgl. Resolution af 7. Novbr. 1908.